

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 19 kwietnia 2012 r.(*)

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001 – Jurysdykcja i uznawanie orzeczeń sądowych oraz ich wykonywanie w sprawach cywilnych i handlowych – Jurysdykcja w sprawach mających za przedmiot „czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu” – Ustalenie miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę – Witryna internetowa podmiotu świadczącego usługę linków sponsorowanych, operująca pod nazwą krajowej domeny najwyższego poziomu państwa członkowskiego – Używanie przez reklamodawcę słowa kluczowego identycznego ze znakiem towarowym zarejestrowanym w innym państwie członkowskim

W sprawie C-523/10

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Oberster Gerichtshof (Austria) postanowieniem z dnia 5 października 2010 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 10 listopada 2010 r., w postępowaniu:

Wintersteiger AG

przeciwko

Products 4U Sondermaschinenbau GmbH,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Tizzano, prezes izby, M. Safjan (sprawozdawca), A. Borg Barthet, E. Levits i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Cruz Villalón,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Wintersteiger AG przez E. Boescha, Rechtsanwalt,
- w imieniu Products 4U Sondermaschinenbau GmbH przez J. Steinschnacka, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu austriackiego przez C. Pesendorfer, działającą w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu hiszpańskiego przez F. Díeza Morena, działającego w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu rządu włoskiego przez G. Palmieri, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez P. Gentilego, avvocato dello Stato,
- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez S. Hathawaya, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez A. Henshawa, barrister,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A.M. Rouchaud-Joët oraz W. Bogensbergera, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 16 lutego 2012 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 5 pkt 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Wintersteiger AG (zwaną dalej „spółką Wintersteiger”), z siedzibą w Austrii a Products 4U Sondermaschinenbau GmbH (zwaną dalej „spółką Products 4U”), z siedzibą w Niemczech, dotyczącego wytoczonego przez Wintersteiger powództwa o zakazanie spółce Products 4U używania austriackiego znaku towarowego „Wintersteiger” jako słowa kluczowego w witrynie internetowej podmiotu świadczącego usługę linków sponsorowanych.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 44/2001

3 Zgodnie z motywem 2 rozporządzenie nr 44/2001 ma na celu, w interesie należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego, wdrożenie „przepisów celem ujednoczenia przepisów o jurysdykcji w sprawach cywilnych i handlowych oraz uproszczenia formalności ze względu na szybkie i nieskomplikowane uznawanie i wykonywanie orzeczeń z państw członkowskich związanych niniejszym rozporządzeniem”.

4 Motyw 11 tego rozporządzenia stanowi:

„Przepisy o jurysdykcji powinny być w wysokim stopniu przewidywalne i powinny zależeć zasadniczo od miejsca zamieszkania pozwanego, a tak ustalona jurysdykcja powinna mieć miejsce zawsze, z wyjątkiem kilku dokładnie określonych przypadków, w których ze względu na przedmiot sporu lub umowę stron uzasadnione jest inne kryterium powiązania. Siedziba osób prawnych musi być zdefiniowana wprost w rozporządzeniu celem wzmocnienia przejrzystości wspólnych przepisów i uniknięcia konfliktów kompetencyjnych”.

5 Motyw 12 tego rozporządzenia stanowi:

„Jurysdykcja oparta na łączniku miejsca zamieszkania powinna zostać uzupełniona jurysdykcją opartą na innych łącznikach, które powinny zostać dopuszczone ze względu na ścisły związek pomiędzy sądem a sporem prawnym lub w interesie prawidłowego wymiaru sprawiedliwości”.

6 Artykuł 2 ust. 1 tego samego rozporządzenia należy do sekcji 1 tego rozporządzenia, zatytułowanej „Przepisy ogólne” i zawartej w rozdziale II, który z kolei został zatytułowany „Jurysdykcja”. Artykuł ten stanowi:

„Z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane, niezależnie od ich obywatelstwa, przed sądy tego państwa członkowskiego”.

7 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001, należący do tej samej sekcji 1 rozporządzenia, stanowi, co następuje:

„Osoby mające miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego mogą być pozywane przed sądy innego państwa członkowskiego tylko zgodnie z przepisami sekcji 2–7 niniejszego rozdziału”.

8 Zgodnie z art. 5 pkt 3 tego rozporządzenia, należącym do sekcji 2 rozdziału II tego rozporządzenia, zatytułowanej „Jurysdykcja szczególna”:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

[...]

3) jeżeli przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony lub czyn podobny do czynu niedozwolonego albo roszczenia wynikające z takiego czynu – przed sąd miejsca, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę;

[...]”.

Dyrektywa 2008/95/WE

9 Artykuł 5 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/95/WE z dnia 22 października 2008 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych (Dz.U. L 299, s. 25), zatytułowany „Prawa wynikające ze znaku towarowego”, został sformułowany w następujący sposób:

„Zarejestrowany znak towarowy przyznaje właścicielowi wyłączne prawa do tego znaku. Właściciel jest uprawniony do zakazania wszelkim osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

a) oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których znak towarowy jest zarejestrowany;

[...].

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

10 Wintersteiger jest przedsiębiorstwem z siedzibą w Austrii, które produkuje i sprzedaje na całym świecie maszyny do serwisowania nart i desek snowboardowych, włącznie z częściami zamiennymi i osprzętem. Począwszy od 1993 r. jest ona właścicielką austriackiego znaku towarowego Wintersteiger.

11 Products 4U, mająca siedzibę w Niemczech, również produkuje i sprzedaje maszyny do serwisowania nart i desek snowboardowych. Wśród innych produktów sprzedaje także osprzęt do maszyn innych producentów, w szczególności do maszyn produkowanych przez Wintersteiger. Osprzęt ten, który Products 4U nazywa „Wintersteiger-Zubehör („osprzęt do maszyn Wintersteiger”) nie jest produkowany przez powódkę w postępowaniu przed sądem krajowym i jego sprzedaż nie jest przez nią autoryzowana. Podobnie jak powódka w postępowaniu przed sądem krajowym Products 4U prowadzi działalność na całym świecie i sprzedaje swoje towary również w Austrii.

12 Począwszy od dnia 1 grudnia 2008 r. Products 4U zarezerwowała słowo kluczowe („AdWord”) „Wintersteiger” w przeglądarce internetowej połączonej z usługami reklamowymi, prowadzonej przez podmiot świadczący usługę linków sponsorowanych w Internecie: Google. W następstwie tej rejestracji, ograniczonej do niemieckiej domeny krajowej Google najwyższego poziomu, to jest witryny internetowej „google.de”, internauta, który podawał w wyszukiwarce świadczącej tę usługę linków sponsorowanych słowo kluczowe „Wintersteiger”, uzyskiwał, jako pierwszy wynik wyszukiwania, link do witryny internetowej Wintersteiger. Wprowadzenie tego samego hasła powodowało jednak również pojawienie się, na marginesie po prawej stronie ekranu, w polu zatytułowanym „Anzeige” („ogłoszenie”), ogłoszenia reklamowego Products 4U. Tekst ogłoszenia miał w nagłówku podkreślony i napisany na niebiesko tytuł „Skiwerkstattzubehör” („osprzęt do serwisu narciarskiego”). Ponadto zawierał on w dwóch liniach słowa „Ski und Snowboardmaschinen” („maszyny do nart i snowboardu”) oraz „Wartung und Reparatur” („konserwacja i naprawa”). W ostatniej linijce podany został zielonymi literami adres internetowy Products 4U. Po kliknięciu tytułu „Skiwerkstattzubehör” („osprzęt do serwisu narciarskiego”) użytkownik był kierowany do oferty „Wintersteiger-Zubehör” („osprzęt do maszyn Wintersteiger”) w witrynie internetowej Products 4U. Ogłoszenie reklamowe w witrynie internetowej „google.de” nie zawierało żadnej informacji o braku powiązań gospodarczych pomiędzy Wintersteiger a Products 4U. Ponadto ta ostatnia nie zamieściła

żadnego ogłoszenia reklamowego związanego z hasłem „Wintersteiger” na austriackiej domenie krajowej najwyższego poziomu Google, czyli w witrynie internetowej „google.at”.

13 Twierdząc, że poprzez zamieszczone na „google.de” ogłoszenie Products 4U narusza jej austriacki znak towarowy, Wintersteiger wytoczyła powództwo o zaniechanie używania tego znaku towarowego przed sądami austriackimi. W kwestii jurysdykcji tych sądów do rozpoznania wytoczonego przez nią powództwa Wintersteiger opiera się na art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001. Wintersteiger podniosła bowiem, że witryna internetowa „google.de” jest dostępna również w Austrii i że usługa linków sponsorowanych jest prowadzona w języku niemieckim.

14 Products 4U kwestionuje międzynarodową jurysdykcję sądów austriackich, a posiłkowo również naruszenie znaku towarowego Wintersteiger. Zdaniem tej spółki, jako że witryna „google.de” jest skierowana wyłącznie do użytkowników niemieckich, sporne ogłoszenie jest zatem przeznaczone wyłącznie dla klientów niemieckich.

15 Sąd pierwszej instancji uznał, że nawet jeśli witryna internetowa „google.de” jest dostępna dla użytkownika Internetu w Austrii, to jako że Google oferuje swoje usługi za pośrednictwem witryn internetowych operujących pod nazwami domen krajowych najwyższego poziomu, należy przyjąć, że witryna „google.de” jest skierowana wyłącznie do użytkowników niemieckich, tak że sądy austriackie nie są właściwe do rozpoznania powództwa wytoczonego przez Wintersteiger. Tymczasem sąd drugiej instancji uznał swoją jurysdykcję międzynarodową i uznał, że Wintersteiger nie przysługuje żadne roszczenie, w związku z czym powództwo oddalił.

16 Oberster Gerichtshof, do którego wpłynęła skarga kasacyjna, zastanawia się w niniejszej sprawie, w jakiej sytuacji reklama, dokonana z użyciem austriackiego znaku towarowego Wintersteiger w witrynie internetowej operującej pod nazwą krajowej domeny najwyższego poziomu „.de”, może uzasadniać jurysdykcję sądów austriackich na podstawie art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001 do rozpoznania powództwa o zaniechanie używania austriackiego znaku towarowego. W tych okolicznościach Oberster Gerichtshof postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy sformułowanie »miejsce, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę« zawarte w art. 5 pkt 3 [rozporządzenia nr 44/2001], w przypadku gdy osoba zamieszkała w innym państwie członkowskim zarzuca naruszenie znaku towarowego, chronionego w państwie sądu, poprzez użycie identycznego z tym znakiem słowa kluczowego (AdWord) w wyszukiwarce internetowej, która oferuje swoje usługi na różnych krajowych domenach najwyższego poziomu, należy interpretować w ten sposób, że:

a) jurysdykcja jest uzasadniona jedynie w sytuacji, gdy słowo kluczowe używane jest w tej witrynie internetowej wyszukiwarki, której domena najwyższego poziomu jest domeną państwa sądu;

b) jurysdykcja jest uzasadniona już z tego powodu, iż witryna internetowa wyszukiwarki, na której używane jest to słowo kluczowe, jest dostępna w państwie sądu;

c) jurysdykcja zależy od tego, czy – oprócz dostępności witryny internetowej – spełnione są także inne warunki?

2) W przypadku odpowiedzi twierdzącej na [pytanie pierwsze lit. c)]:

Według jakich kryteriów należy ustalić, czy w przypadku użycia znaku towarowego, który jest chroniony w państwie sądu, jako słowa kluczowego (AdWord) w witrynie przeglądarki internetowej o krajowej domenie najwyższego poziomu innej niż domena państwa sądu, jurysdykcja na podstawie art. 5 pkt 3 [rozporządzenia nr 44/2001] jest uzasadniona?''.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

17 Poprzez przedstawione pytania prejudycjalne, które należy rozpatrywać łącznie, sąd odsyłający pyta w istocie, według jakich kryteriów należy ustalić, zgodnie z art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001, jurysdykcję międzynarodową dla rozpoznania sporu dotyczącego zarzucanego naruszenia znaku towarowego zarejestrowanego w jednym państwie członkowskim przez fakt użycia przez reklamodawcę słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną najwyższego poziomu, inną aniżeli domena państwa członkowskiego, w którym znak towarowy został zarejestrowany.

18 W kwestii tej należy na wstępie przypomnieć, że przepis o jurysdykcji szczególnej, przewidziany, w drodze wyjątku od zasady właściwości sądów miejsca zamieszkania pozwanego, w art. 5 pkt 3 rozporządzenia, jest oparty na istnieniu szczególnie ścisłego związku pomiędzy roszczeniem a sądem miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, który to związek uzasadnia przyznanie jurysdykcji temu ostatniemu sądowi ze względu na prawidłowe administrowanie wymiarem sprawiedliwości oraz sprawną organizację postępowania (zob. wyrok z dnia 25 października 2011 r. w sprawach połączonych C-509/09 i C-161/10 eDate Advertising i in., Zb.Orz. s. I-10269, pkt 40).

19 Należy również przypomnieć, że wyrażenie „miejsce, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę”, występujące w art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001 obejmuje zarówno miejsce, w którym szkoda się zmaterializowała, jak i miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie szkody, wobec czego pozwany może zostać pozwany, według wyboru powoda, przed sądem mającym siedzibę w jednym z tych miejsc (ww. wyrok w sprawach połączonych eDate Advertising i in., pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

20 Te dwa miejsca mogą tworzyć powiązanie istotne dla określenia właściwej jurysdykcji, przy czym każde z nich może, stosownie do okoliczności, dostarczyć szczególnie użytecznej wskazówki co do dowodów i organizacji postępowania (ww. wyrok w sprawach połączonych eDate Advertising i in., pkt 41 i przytoczone tam orzecznictwo).

Miejsce zmaterializowania się szkody

21 Po pierwsze, w kwestii miejsca zmaterializowania się szkody, Trybunał sprecyzował już, że jest nim miejsce, gdzie zdarzenie mogące wywołać odpowiedzialność odszkodowawczą z tytułu popełnienia czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego spowodowało wystąpienie szkody (wyrok z dnia 16 lipca 2009 r. w sprawie C-189/08 Zuid-Chemie, Zb.Orz. s. I-6917, pkt 26).

22 W kontekście Internetu Trybunał sprecyzował również, że w wypadku zarzucanego naruszenia dóbr osobistych osoba, która uważa się za poszkodowaną przez treści opublikowane w witrynie internetowej, może wytoczyć powództwo dotyczące odpowiedzialności za całość doznanych krzywd i poniesionych szkód przed sądami państwa członkowskiego, w którym znajduje się centrum jej interesów życiowych (zob. ww. wyrok w sprawach połączonych eDate Advertising i in., pkt 52).

23 Jak zauważył przy tej okazji Trybunał, łącznik centrum interesów życiowych osoby poszkodowanej jest bowiem zgodne z celem, jakim jest wymaganie przewidywalności właściwej jurysdykcji, ponieważ umożliwia ono powodowi łatwe ustalenie, przed jakim sądem może wytoczyć powództwo, a jednocześnie pozwanemu przewidzenie w sposób racjonalny, przed który sąd może zostać pozwany (zob. ww. wyrok w sprawach połączonych eDate Advertising i in., pkt 50).

24 Tymczasem, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 20 swojej opinii, ocena ta, dokonana w szczególnym kontekście naruszeń dóbr osobistych, nie może być stosowana również dla ustalenia jurysdykcji międzynarodowej w wypadku naruszeń praw własności intelektualnej, stanowiących przedmiot sporu w postępowaniu przed sądem krajowym.

25 W przeciwieństwie bowiem do sytuacji osoby uważającej się za poszkodowaną przez naruszenie jej dóbr osobistych, które są chronione we wszystkich państwach członkowskich, ochrona przyznawana w wyniku rejestracji krajowego znaku towarowego jest, co do zasady, ograniczona do terytorium państwa członkowskiego, w którym dokonano rejestracji, tak że, co do zasady, właściciel tego znaku towarowego nie może powoływać się na tę ochronę poza tym terytorium.

26 Jednakże pytanie, czy użycie dla celów reklamowych oznaczenia identycznego z krajowym znakiem towarowym w witrynie internetowej operującej wyłącznie pod domeną krajową najwyższego poziomu, inną aniżeli domena krajowa państwa członkowskiego rejestracji tego znaku towarowego, rzeczywiście narusza prawa do tego znaku, jest związane z oceną zasadności powództwa, której sąd właściwy dokona w świetle prawa właściwego.

27 W kwestii jurysdykcji do rozpoznania zarzutu naruszenia krajowego znaku towarowego w sytuacji takiej, jak zaistniała w postępowaniu przed sądem krajowym, należy uznać, że zarówno przewidywalność, jak i zapewnienie prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości są celami przemawiającymi za przyznaniem jurysdykcji międzynarodowej, na podstawie łącznika miejsca materializacji szkody, sądom państwa członkowskiego, w którym przedmiotowe prawo jest chronione.

28 To bowiem sądy państwa członkowskiego, w którym przedmiotowy znak towarowy został zarejestrowany, są predestynowane do dokonania – przy uwzględnieniu wykładni dyrektywy 2008/95, zawartej w szczególności w wyrokach: z dnia 23 marca 2010 r. w sprawach połączonych od C-236/08 do C-238/08 Google France i Google, Zb.Orz. s. I-2417; a także z dnia 12 lipca 2011 r. w sprawie C-324/09 L'Oréal i in., Zb.Orz. s. I-6011 – oceny, czy w sytuacji takiej, jak w postępowaniu przed sądem krajowym rzeczywiście naruszono chroniony krajowy znak towarowy. Sądy te są właściwe, by wypowiedzieć się zarówno w przedmiocie całości szkody, jaka miała zostać wyrządzona właścicielowi chronionego prawa wskutek naruszenia tego prawa, jak i w przedmiocie powództwa o zaniechanie jego naruszania.

29 Należy w związku z tym uznać, że spór, którego przedmiotem jest naruszenie znaku towarowego zarejestrowanego w jednym państwie członkowskim, przez fakt używania przez reklamodawcę słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu innego państwa członkowskiego, może być wytoczony przed sądami państwa członkowskiego, w którym znak towarowy jest zarejestrowany.

Miejsce wystąpienia zdarzenia powodującego powstanie szkody

30 Po drugie, jeśli chodzi o miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące zarzucane naruszenie krajowego znaku towarowego przez fakt używania słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w wyszukiwarce operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu innego państwa członkowskiego, należy zauważyć, że terytorialne ograniczenie ochrony krajowego znaku towarowego nie ma charakteru wyłączającego jurysdykcję międzynarodową sądów innych aniżeli sądy państwa członkowskiego, w którym znak towarowy został zarejestrowany.

31 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepisy rozporządzenia nr 44/2001 powinny być przedmiotem wykładni autonomicznej, przy odwołaniu się do wprowadzanego przez nie systemu oraz do jego celów (zob. ww. wyrok w sprawach połączonych eDate Advertising i in., pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo), do których należą cele polegające na przewidywalności przepisów o jurysdykcji międzynarodowej oraz na zapewnieniu prawidłowego administrowania wymiarem sprawiedliwości i sprawnej organizacji postępowania.

32 W szczególności bezsporne jest, że miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie podnoszonej szkody, może stanowić istotne powiązanie przy określaniu właściwej jurysdykcji, o ile może dostarczyć szczególnie użytecznej wskazówki co do przeprowadzania dowodów i organizacji postępowania.

33 W sytuacji takiej, jak zaistniała w postępowaniu przed sądem krajowym użyteczność wskazówki dostarczonej przez miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie szkody, polega w szczególności na łatwości, z jaką sąd mający siedzibę w tym miejscu może uzyskać dowody związane z tym zdarzeniem.

34 W wypadku zarzucanego naruszenia krajowego znaku towarowego zarejestrowanego w państwie członkowskim, z powodu wyświetlenia w witrynie wyszukiwarki internetowej reklamy dzięki użyciu słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym, za zdarzenie powodujące powstanie szkody należy uznać nie wyświetlenie reklamy jako takiej, lecz uruchomienie, przez reklamodawcę, technicznego procesu wyświetlania, zgodnie z wcześniej określonymi parametrami, ogłoszenia, które stworzył on na potrzeby swojego komunikatu handlowego.

35 Jak zauważył Trybunał w ramach wykładni dyrektywy mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych, to reklamodawca, wybierający słowo kluczowe identyczne ze znakiem towarowym, a nie podmiot świadczący usługę linków sponsorowanych, używa tego oznaczenia w kontekście swojej działalności handlowej (ww. wyrok w sprawach połączonych Google France i Google, pkt 52, 58). Zdarzenie powodujące ewentualne naruszenie prawa znaków towarowych należy

zatem do sfery zachowania reklamodawcy, który posłużył się usługą linków sponsorowanych na potrzeby swojego komunikatu handlowego.

36 Prawdą jest, że uruchomienie technicznego procesu wyświetlania przez reklamodawcę jest ostatecznie dokonywane na serwerze należącym do podmiotu obsługującego wyszukiwarkę wykorzystywaną przez reklamodawcę. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę cel, do którego powinny dążyć przepisy o jurysdykcji międzynarodowej, to jest przewidywalność, miejsce położenia tego serwera nie może – ze względu na jego niepewną lokalizację – być uważane za miejsce, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące powstanie szkody dla celów stosowania art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001.

37 Natomiast jeżeli chodzi o miejsce pewne i możliwe do zidentyfikowania zarówno dla powoda, jak i pozwanego, i które z tego względu może ułatwić postępowanie dowodowe i organizację postępowania, należy stwierdzić, że to miejsce siedziby reklamodawcy jest miejscem, w którym zapada decyzja o uruchomieniu technicznego procesu wyświetlania.

38 Z powyższych rozważań wynika, że spór, którego przedmiotem jest ewentualne naruszenie znaku towarowego zarejestrowanego w jednym państwie członkowskim przez fakt używania, przez reklamodawcę, słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu innego państwa członkowskiego, może również być wytoczony przed sądami państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę reklamodawca.

39 W świetle całokształtu powyższych rozważań art. 5 pkt 3 rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że spór, którego przedmiotem jest naruszenie znaku towarowego zarejestrowanego w jednym państwie członkowskim przez fakt używania, przez reklamodawcę, słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu innego państwa członkowskiego, może być wytoczony przed sądami państwa członkowskiego, w którym znak towarowy jest zarejestrowany bądź przed sądami państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę reklamodawca.

W przedmiocie kosztów

40 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 5 pkt 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że spór, którego przedmiotem jest naruszenie znaku towarowego zarejestrowanego w jednym państwie członkowskim przez fakt używania, przez reklamodawcę, słowa kluczowego identycznego z tym znakiem towarowym w witrynie internetowej wyszukiwarki operującej pod domeną krajową najwyższego poziomu innego państwa członkowskiego może być wytoczony przed sądami państwa członkowskiego, w którym znak towarowy jest zarejestrowany, bądź przed sądami państwa członkowskiego, w którym ma siedzibę reklamodawca.

Podpisy

* Język postępowania: niemiecki.